

KONU ANLATIMI

SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

Bazı durumlarda birden çok kelime bir araya gelerek kendi anlamlarından farklı yeni bir anlam oluştururlar.

Bu tür söz öbeklerinin anlamını belirlemek için cümle veya metin içindeki anlamının iyi anlaşılması, verilen mesajın ne olduğu ve anahtar kelimeler iyi fark edilmelidir.

Örnek:

Yazar kitabında daima genç kalan anılarını bir araya toplamış.

Daima genç kalan anılar: unutulmayan anılar

Yunus Emre'nin çağları aşan sesi gelecekte de yerini bulacaktır.

Çağları aşan sesi: eserlerinin geçerliliğini yitirmemesi, kalıcılık.

Aşağıdaki cümlelerde yer alan söz öbeklerinin altını çiziniz ve anlamlarını altlarındaki alana yazınız.

Bu kitabı okuduğunuzda siz de geçmişin fısıltılarını duyar gibi olacaksınız.

.....

Bu sanatçı öykülerini romana geçişte bir sıçrama tahtası olarak kullanıyor.

.....

Bu adamın yaptığı işlerin altına imzamı atarım.

.....

ALİŞTIRMA

Aşağıdaki söz öbeklerinin anlamını altlarına yazınız.

Kuyumcu hassasiyeti göstermek:

(.....)

Sözlerin sağanağının başlaması:

(.....)

Demir kapılar ardına konmak:

(.....)

Düşünce ufkunu genişletmek:

(.....)

Enine boyuna tartışmak:

(.....)

Kalem üstadı:

(.....)

Tetikte tutmak:

(.....)

Muhasebe etmek:

(.....)

Fikir tohumları ekmek:

(.....)

Farklı zihinlere yolculuk yapmak:

(.....)

ETKİNLİK

Aşağıdaki söz öbeklerini anlamına uygun bir cümlede kullanınız.

Taş çıkarmak: Daha üstün olmak

.....

.....

Meydan okumak: Karşısındakinden korkmadığını göstermek.

.....

Ahkam kesmek: Atıp tutmak, yalan yanlış konuşmak

.....

.....

Gönülleri birbirine açmak: İnsanların duygularını paylaşacak duruma gelmesi.

.....

.....

Ayna gezdirmek: Toplum sorunlarını eserlerinde yansıtmak.

.....

.....

Kendi sesinin yankısını bulmak: kendi hayatını, yaşantısını eserde görmek

.....

.....

TEST

1. Seçtiği konular, bunca sanat eseri içinde onu seçkin kılmış ve kalabalığa karışmaktan korumuştur.

Bu parçadaki altı çizili sözün anlamı, aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Hep kendisini anlatan insanın anlatacakları, eninde sonunda biter.
- B) Yaşarken de tanınıyordu, biliniyordu; ama gene de ölüm ününe bir şey kattı.
- C) Şairin özgünlük anlayışı, onun sıradanlaşmasını engeller.
- D) Roman okuru, okuduğu yapıtın üstünde dikkatini uyanık tutmalıdır.

2. Bu romanda, pek çok eserde rastlandığı gibi, kaleme dolanıp büyütülmüş insanlar yok. Roman kahramanlarının hepsi ben, sen, o gibi...

Bu cümlede altı çizili söz öbeğinin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçek hayatta görülebilecek tipler
- B) Yazar tarafından abartılarak anlatılan karakterler
- C) Roman akışını engelleyen figürler
- D) Romanda silik kalmış, fazla anlatılmamış insanlar

Eskilerin kullandığı sözcüklerin pek çoğunu bugünün gençleri anlamıyor. Demek ki, gençlerle eskiler arasında kalın bir duvar var. Oysa birazcık çabayla gençler bu duvarda gedikler açabilir ve eskilerle rahat bir biçimde anlaşabilir.

3. Bu parçada geçen "duvarda gedikler açmak" sözüyle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuşaklar arasında diyalog kurmak
- B) Eskilerin düşünce dünyasını anlamak
- C) Dilin sadeleşmesine katkıda bulunmak
- D) Sözcük dağarcığını geliştirmek

Başkalarının yürüdüğü yoldan gidenler, kendilerine ait ayak izi bırakamazlar.

4. Bu cümlede geçen "kendilerine ait ayak izi bırakmamak" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgün olamamak
- B) Herkes gibi olmak
- C) Kolay anlaşılır olmak
- D) İşinin ehli biri olmak